

AKATALPA

Mayıs 2020 - Sayı 245

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Levent KARATAŞ

ANNEME

Sevgili anneciğim Aysel Turan için...

sevgiler yorar insanı, dedim anneme
içtenliksizse, dedim
kalıcılığın korkunç yükünü taşıyorsa, dedim
seni seviyorum, dedim anneme
yorulmuyorum, dinleniyorum, sevginde, dedim
içtenlikli bir sevgi çünkü anneciğim, dedim
kalıcılığın korkunç yükünü taşıyor ama, dedim
yükümü çarım gibi sırtımda taşıyorum, dedim
seni seviyorum, demenin anlamı bu, dedim
bugün anneme, seni seviyorum, dedim...

Acıbadem, 16 Nisan 2020

Erdoğan KUL

BİR GÜLÜŞÜN DİKEYLİĞİ

Uzanmış bir dalın içinden kırılışı olmuşsun
Yeryüzünü tutan ses sana bağışlanmış

Ne zaman bir ara-güneş dağılsa bakışlarında
Çekilir dip algısı sonraki coğrafyalardan

Çok konvoylara rastladın tepelerinde
Hep aynı infazı kapatan günün geçtiği köprü

Toparlanır en uzak bilgiye durmak için eğilirsin
Taşlarda kaçtığın rüyalar uyur

Geride bırakılan bir şey yok gam dağılsın âlemlere
İnsan hiç olunmayacak bir yerin yolculuğudur

Fatih Akça, Hüseyin Alemdar, Sevil Aşar, Atan Başkesen, Mehmet Bayır, Kamil Eşfak Berki, Bircan Çelik, Yener Çetin, Gürses Çolakoğlu, Ramis Dara, Muzaffer Develi, Oresay Özgür Doğan, Mustafa Döşdemir, Hasan Efe, Orhan Emre, Yiğit Ergün, Osman Serhat Erkekli, Elif Firuzi, Örsan Gürkan, Nihan Işiker, Erkan Kara, Levent Karataş, Peria Kayra, Yunus Koray, Hüseyin Korkmaz, Erdoğan Kul, Ersin Kurt, Yakup Kuyucu, Mustafa Oğuz, Sinan Onur, Hızır İrfan Önder, Musa Öz, Hüseyin Peker, Bilal Şen, Selahaddin Eyüp Tan, Turgut Tan, Şerif Temurtaş, Şerif Tezgörenler, İbrahim Tığ, Ahmet Yılmaz Tuncer, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Bayram Türk, Hakan Unutmaz, Ümit Yıldırım, Osman Yoluç, Reha Yünlüel.

AKATALPA'YA EPILOG YERİNE

Ramis DARA

Akatalpa, bir şiir ve şiir-eleştiri dergisi.

Şiire gelince, sözcüklerin özel kullanımıyla bir atmosfer oluşturabilme sanatı. Sözcüklerle sunulan bu atmosfer, inorganik de olsa organik kıvamında, çağrışımlar yüklü bir mekanizma olmalı. Bunu başarıyla yapanlar şairler; yapamayıp ama yaptığını sanarak sürdürenler, şairlere katkı sağlayan yararlı insanlar -Yararlı insan çok.

Şiir eleştirisi de, genelde nitelikli şair ve şiirlerden yola çıkarak öneriler, düşünceler, sorular geliştirme ve bunu edebiyata yakışır düzgün, iyi, akıcı bir dil, bir üslupla, olabilsen bir edebiyat türü olarak ortaya koymak - Pek yok.

*

Kendi oluştursun diye hazır bir anlamı olmayan bir sözcüğü ad olarak seçmişim bu dergiye, arkadaşlarımla da onayla. Yanımda Melih Elal ve Serdar Ünver vardı; üçümüz Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinin bir odasını paylaşıyorduk. Bize bir fakülte odasında dergi çıkarma rahatlığını sağlayan dekanımız Profesör Dr. Ali Özçelebi'nin kolaylaştırıcı şemsiyesini anmamam haksızlık olur.

İhsan Üren'den başlayarak Bursa'da ikamet eden diğer şair ve şiirsevenlerin, 2000 Ocak'ından bu yana Türkçenin şiir yazan okuyan neredeyse bütün şair ve şiirsevenlerinin de çok çeşitli katkıları, emekleri var elbette, bu küçük, soluk, Tarihsel Coğrafya'da.

Yayın politikasını belirleyen, ürünleri seçen, ilk 37 sayısında -wingdings yazı karakteriyle- *Akatalpa* adıyla da olsa, başyazılarını yazan, acizane hep bendim, ancak bu dergiye benden çok seven Melih Elal vardı ve ilk 99 sayıyı yayıma o hazırlamıştı. Sevgili dostumu erkenden yitirince bu işi de mecburen ben üstlendim ve bu günlere geldik.

90'larda Yeni Biçem'den gelen bir ahitle 70 yaşına, 2023'e kadar dergiye çıkarırız umudundayken, dünyanın ve sayfalarımızın üstüne devasa bir salgın düştü. Kalakaldık. Geçen ay yayımladığımız sayı çok zor dağıtıldı, şairlere, şiirsevenlerin bazılarına ulaşamadı.

Yolumuz kesilmezse internet ortamında da olsa devam diyoruz. Kâğıt çıkışımızı da sürdürme umudumuz yüksek.

Başlangıçta *Akatalpa* anlamsız bir sözcüktü, evet.

20 yılı aşkın bir süre boyunca aylık olarak, çağdaşımız bir dünya dostumuzla birlikte bu anlamsız adın içini doldurmaya, ona bir anlam yüklemeye çalıştık. Bilmiyorum *Akatalpa*'nın bir anlamı vardır diyebiliyor muyuz bugün?..

DİJİTAL SALGIN

Sevil AVŞAR

Ben seçmedim. Ben geldiğimde hepsi vardı. Çitlerle çevriliydi dünya, yasakla, sınırlarla... En çok akıl vardı sınırlayan. Ahlak, gelenek, ideoloji, yasa...(1)

İnsanlar iktidarla ilgili bütün kavramların içini boşaltmış olan Enformasyon devlerinin iktidarına boyun eğmektedir şu anda. Bu iktidarı sorgulamak neredeyse imkânsızdır ve insanlığın sonu gelmiştir. Her türlü otoritenin böcek gibi ezdiği yeni çağın insanını şimdi Enformasyon çeteleri teslim almıştır, ve bütün başkaldırı çabaları başarısızlıkla sonuçlanacaktır. (2)

Sanayi toplumunun böceği daha insani şartların böceğiydi. Şu anda ezilirken çitirtisini duyduğumuz böcek, Kafka'nın böceğinden daha saf bir böcektir. Enformasyon Devrimi sonucu nöronları ekranlarla esir alınan insanlar teknolojinin akıl almaz iktidarını; fark edemeyecekleri; okyanus zannettikleri bir havuzda kulaç atarak debelenmektedirler. Teknoloji tek ve en büyük iktidar; en katı otoritedir şimdi. Annesinin, babasının, toplumun temsil ettiği değerlere kıyasıya başkaldıran birey artık teknolojinin iktidarını sorgulamak durumundadır. Bilgi ölmüş, sanat ölmüş, felsefe ölmüş; böceklerin çitirtisi yankılanıyor dört yanımızda. Gerçek zekâ devreden çıkarılmıştır. Nasıl olsa yapay zekâ her kavramın sahtesiyle oyalayacaktır bizi. (3)

Şimdi içinde yaşadığımız dijital dünyada ÖZNE'yi öldürmüş olan kurumlar, insanları fiilen öldürerek "ya kul olursun ya ölü" demektedirler. Enformasyon Devrimi Çin'de yapılmadı, evet... Ama Enformasyon Devrimi'nin gerektirdiği birçok malzeme Çin'de üretiliyor. Şimdi Çin'deki egemenler Batı'nın proleterleri değil, Yeni Dünya'nın efendileri olmak istiyorlar.

Okula kışlaya, hastaneye, hapis haneye gerek duyulmayacak. Ordu ortadan kaldırılıp istenilen yörede istenilen sayıda insan yorulmadan, zahmetsizce öldürülebilecek. "Bir artı bir" evlerimizde ihtiyacımız olan her şeyi sağlayabilmemiz mümkün. Ordu, hükümet, meclis olmadan da binlerce askerin öldürebileceği sayıda insan öldürülebilir biyolojik savaşta. İnsanlar evlerinde her sektörün talep ettiği işi yapabiliyor artık. İş yerleri kapanacak, bankalara bile ihtiyaç kalmayacak kısa zaman sonra. Eğitim evde verilebilir oldu. Okullar ortadan kalkacak. Zamanımızda "Üretim için insan gerekiyor mu hâlâ" sorusu sorulmaktadır. Kısa bir müddet sonra insan tamamen çıkarılacaktır üretim zincirinden. Tek kutuplu bir dünya bekliyor bizi. İçinde bulunduğumuz korku filminden çıktığımızda Çin'in tek patron olduğunu, tüm dünyayı onun yöneteceğini, yönlendireceğini anlamış olacağız.

Bilişim teknolojisinin ihtiyaç duyduğu ürünlerin ticari değeri çok yüksek. Pazardaki pastanın en büyük dilimi olduğu için buna benzer senaryolar bekleniyordu zaten. Bu şartlar altında hayali üç senaryodan söz edebiliriz.

I. Çin'de yapılan bilimsel araştırmalar sırasında bir aksilik olmuş, laboratuvarında çalışılırken bir virüs mutasyona

uğramış ve fark edilmeden laboratuvar dışına taşınmıştır. İnsanlar ne kadar öldürücü olabileceğini düşünmemiş, önlem almayı düşündükleri zaman ise iş işten geçmiştir. Dünyadaki ülkeler hem virüs, hem de ekonomilerin çökmesi sebebiyle çetin bir savaşa sürüklenmişlerdir. Şimdi kartlar yeniden dağıtılacak, dünyanın düzeni değişecektir.

II. ABD üretti virüsü ve Çin'in dev ekonomisini çökertmeyi hedefleyerek salgını başlattı. Sonuçlarının bu kadar korkunç olabileceğini tahmin edemedi. Tüm dünya ülkelerini vuran ekonomik kriz kendi ülkesini de vurdu. Çok ciddi kayıpları olabileceğini tahmin etmişti belki ama bu kadarını beklemiyordu diyebiliriz. Şimdi dünya ekonomileri on yıl, yirmi yıl kendilerine gelemeyecekleri karanlık bir tünele girdiler ve tünelin ucundaki ışık uzun yıllar görülemeyecek gibi. Bu tabloda ekonomik krizden sadece Çin'in kısa zamanda kurtulabileceğini düşünebiliriz. Dünyanın efendisi olarak piyasalarla dilediği gibi oynayabileceğini; bütün ülkelerin ekonomik krizlerinden nemalanabileceğini öngörebiliriz.

III. Kapitalist ülkelerin hepsinde ekonomik bir krizin, bir durgunluğun, piyasaların kısa zamanda çökeceğinin işaretleri vardı. Bu durumdan kurtulmak; bu olağanüstü krizi atlatabilmek dünyada olağanüstü durumların ortaya çıkmasıyla mümkün olacaktı. Amerika dünyadaki bütün ekonomilerle oynayarak birçok ülkeyi kendine muhtaç tutuyordu. Çin uzun süredir Amerika'nın iktidarını tehdit ediyordu. Beyaz adam ağır ambargolar, ağır gümrük vergileri gibi ekonomik yaptırımlarla Çin'i köşeye sıkıştırmaya çalıştı. Bu tedbirlerle kendi felaketine sebep olacak bir süreç başlattı. Domino etkisiyle Amerika, Avrupa, Asya, Afrika'daki ülkeler birer birer salgının pençesine düştüler. Ekonomiler, piyasalar allak bullak; borsalar yerle bir oldu.

Tesadüfe bakın ki 1981 yılında Dean Koontz "*The Eyes of Darkness*" adlı bir bilim-kurgu romanı yazmış; 2020 yılı civarında Rusya'da büyük bir salgın olacağından bahsetmiş, ağır baskılara dayanamayarak 15 yıl sonra Rusya'yı Çin olarak değiştirmiştir.

Çin gördüğümüz gibi "Salgın öyle olmaz böyle olur" diyerek dünyayı sallayacak bir adım atmıştır. İyimser bir senaryoya göre Çin'in hedefi Amerika'dır. Fakat bu salgından Avrupa dahil dünyadaki bütün ekonomiler payını almıştır. Krizin kaç yıl süreceği belirsizdir. Artık savaşlar tankla, topla, tüfekte yapılmayacak; gördüğümüz gibi küçük bir Corona virüsü dünya çapında bir deprem yaratmaya yetecektir.

Çin, kendi ülkesinde bazı kayıpları göze alarak yeni bir düzen kurmak istemiş, onbinlerce kişinin ölümüyle bir şok geçirmişse de realite Kapitalizmin, Emperyalizmin zirvesine Çin'i taşımıştır. Sadece patron değişmiş, Amerika değil Çin; Süpermen değil Bruce Lee kurulmuştur dijital imparatorluğun tahtına.

Hey genç! İhtiyar dünya sana emanet... Vazgeçme sakın!

27-31. 03. 2020

(1), (2), (3) Daha önce söylemişim; keşke söylememiş olsaydım.

Yunus KORAY

AHMET RASİM

istanbul'un
en eski
en uzak
iklimlerinden

ruh denizlerine
dağılan
sözcük
sürüleri

bir çuvaldız
ki iğneden ipliğe
kara alayla
kanatmış karanlığı

tarihin kütüğü
hem güler
hem ağlar şimdi

şimdi şarkılar
-ah, şarkılar!
titretir olmuş nice
ezgisiyle
yürek telini

karagöz'ü hacivat'la yıkamış
çağcıl evliya çelebi,
çeyrek aziz nesin
yarım hüseyin rahmi

sirkeli
sıcacık bir tas çorba gibi
osmanlı osmanlı tüter bacası

zarafet yüklü bir harf
geliptür ince türkçe'yle
su diplerinden
sur diplerinden...

Mustafa OĞUZ

AVARE

Gökyüzü avare bugün
Ne bulutlar geçer üstümüzden
Ne kuşlar uçar
Üstümde bomboş bir mavi
İçim gibi

Rotasını yitirmiş bir gemi gibi gök
Sularında renk yok
Rüzgârından eser
İndirmiş kepengini
Sanki aylak bir gezer

İçim avare bugün
Ne şiiri akar gürül gürül
Ne dilde türküleri yanar
Gün ortasında kopkoyu karanlık
Söndürülmüş tüm ışıklar

Hüseyin ALEMDAR

KLAKET BIÇAĞI

*Yeni yaşında yarım kalmış tüm filmlerimiz için
küçük İskender'e, kana konuşur gibi!*

1
Ömrümü kandır da gençliğimi kandırma İskender
Oscar Wilde yalanının sırası değil
sevgililer kıyamaz birbirine
uykuda bile

2
Çocuklar ve dağlar öldüğünde başlar mahşer
Pasolini bile terk eder şehri tıknefes
o gün bugündür korona bu kaçışın adı
kalbim nasıl da bir kız çocuğuna baba repliği!

3
Sen gittin gideli dijitalde bile pelikül içim
acıları ve dünü düşündükçe dinleştim
doğumdan ölüme yâd ve yalan insan--
dört kutsal kitabın dördü de kramp!

4
Her dizem sarf-ı nazar her sekansım bîzâr artık
oğlum bağırma kızım böğrüme bıçak fazlası--

5
Klaket bıçağım bile hasmım işte
Yeni Dalga filmim ki *Aynada Cinayet!*

6
Ah! Aşk ve tanrı dahil her şey hiç kimseden
kovulma
sessiz kaza ve kendine serzeniş her kadın...
Sadece erkeklerden ibaret bir film olmaz ki
zorlama olmadı işte İskender!

7
Kadın ve ölüm mü!)(Her kadın yalan söyler
geri dönünce--
aşk mı, ancak ölünce!

Kısıklı, 9 Nisan 2020

Atnan BAŞKESEN

MEVSİMLERİ UNUTMAKTI ÖLÜM

İpeksi bir sabahtı, gül tamlamasıydı elin
Çıplak omuzlar mevsimiyle tanışan
Eski zaman şarkıları kurusa dudağında
Ayların battığı sularda dayanılmaz bir tazeliğin
Sabıkalı günlerimiz geçirdi sokaktan
İnsanlar döner dolaşır kendini sayardı
Mevsimleri unutmaktı ölüm, unuttukça
Saçlarında bir zamansızlık salgını
Çöl gibi bir vücutla bir buzulda yaşardın

2020'NİN İLK AYLARINA KORONA ENGELİ

Hüseyin PEKER

Kâbus gibi günler. Her sabah uyandığımızda acaba rüya mıydı diye başladığımız günün ilk ışıkları. Nereye varacağımız belli değilken, satırlar arasında kalemim ışıldamıyor. Hep bir ucu tutuk.

Okumalar da öyle. Dokunur gibi okumak, okuduğunu anlamaya çalışırken satırlara yüklediğimiz 'imdat' sesleri bir de. Okuru yardıma çağırır gibi. Boğazımızda bir tıkanıklık artık yaşam. Ucu ölüm korkusuyla bezenmiş satırlarda hep varoluşçu umutlar. Yani kötü bir gidiş, ama ucunda 'bir ışık buluruz belki' masalları..

Bu düşünceler arasında geçen yıla değinen üç seçkiden söz edeceğim. İki Yeprem Türk'ün *Kuruluş* dergisi Ocak-Şubat 2020 eki olarak verdiği *2019 yılı Türk şiirine Genel Bakış* şiir seçkisi. Daha önceki yıllarda yaptığı bu tür seçkilere bakarak önemli bir gelişme var bu yıl. Y. Türk'ün önsözündeki hatırlatmalarında, *'Hece şiir hızını kesti, Neo-epik şiir Fayrap çıkmayınca ülkücü şiire döndü, Biçimci şiir Ömer Şişman'da kaldı, ironi ve deformasyon şiiri de belli seviyelerde seyrediyor'* gibi görüşler dikkat çekiyor. Biçimci şiir diye söz ettiği, görsel, deneysel, somut atımlar ise hızını kesmedi. Bu yılın Erkut Tokman (*Lupoc*) kitabı ile Umud Yalım vs. örnekler bir yana, gençlerde Yeraltı edebiyatının yeniden filizlendiği, kıyıda köşeden sarmaşıklar gibi boy attığı yeni biçimlere dönüştü. Yeni gençler toplandı demek daha doğru.

Seçkide: Liman Mehmet Cihat, Serap Aslı Araklı, Zafer Acar, Aykut Nasip Kelebek, Sevil Avşar, Ramis Dara, Enis Akın, Abdülkadir Budak, Ahmet Güntan, Yücel Kayıran, Osman Serhat Erkekli vs. gibi özgün imzalar buluşturuluyor.

İkinci seçki ise *Edebiyat Ortamı Şiir Yıllığı 2020* adıyla, bağlı olduğu derginin eki olarak verilen 350 sayfalık seçki. Ali Sali'nin hazırladığı bu seçkinin önsözünde silik de olsa bir fotoğrafını çalıştığı edebiyat âleminde söz ediyor Sali. Sonrasında Mustafa Uçurum imzalı 2019 dergilerinde şiir yazısı bana cılız ve yanlı göründü. Uçurum, salt muhafazakâr çevrenin dergilerine kısa değini yaparak, *Akatalpa, Eliz, Varlık, kitap-lik, Şiiri Özlüyorum, Sincan İstasyonu* gibi dergileri es geçmiş. *'2019 yılı şiirimiz adına oldukça bereketli geçti'* derken hangi çevreleri kastettiğini anlayamadım.

Osman Özbahçe, 'Edebiyat Ne İşe Yarar?' diyor seçkide. Mehmet Sümer de 'Sevgililer ve Küçük Şiirler'e değinen yazısını, Kaan Eminoğlu'nun 'Türkiye'de ödünsüz ödül alınabilir mi?' başlıklı ilginç yazısı izliyor. Edebiyatın en büyük suçlusu edebiyat ödülleri dediği yazısında, ödül jürilerinin 'insiyatif' kullanarak şartnamede bazı maddeleri aşabilecekleri vurgusuna yanaşmıyor bile. Bu yazıyı sert ve kesin bulduğumu ekleyebilirim.

Ercan İriş, Mehmet Solak, Mehmet Aycı, Mehmet Tepe, Ali Bal, İbrahim Eryiğit dışında Ali K. Metin (seçkinin en iyi yazarı belki de) '2019 yılında Yayınlanan Şiir Kitapları' imzalı Beyhan Kanter yazısı ile, sıralaması dikkat çeken dilimler seçkide. Sonrası Seçilen şiirler'den oluşan seçki, sona eklenen Çeviri şiirler dilimiyle de hayli değişik bir kimliğe dönüşmüş..

Hakan Unutmaz'ın hazırladığı *Klaros Bilicileri* seçkisi; Klaros yayınları tarafından bugüne dek yayımlanmış 61 kitaptan yapılmış birer şiirle yayınevini çabasını öne çıkarma gayretini göstermekte. Önsözde, H. Unutmaz, bazı zayıf bulduğu şiirleri ve kitapları seçkiye eklemeyi söylüyor.

Seçkiden birkaç örnek:

'adın bir şiirde geçebilir
adını bir şehir bir süre haykırabilir
şehirlere güvenme hüseyin
verdiğin sırları bir çırpıda dökülebilir'
A. Çorduk

'Göğsümüzde her cenaze törenindeki kadar yas
Ölüm kadar şaşkın, ölüm kadar çocuk: Muştuyusa
Kopar gider kaftandaki boncukları sadrazamın'
Cihan Oğuz

Ayfer Karakaş, çok kendine özgü bir şair. Şiirle farklı bir kardeşliği var. Kelimelere dokunuşunda, onları bir araya getirişinde yarattığı düzen, bilmediğimiz bir düştür kopup kâğıda dökülür gibi. *'dudağımı ısırdım dirseğimi yaslayıp bitsin dedim'*. Aslında tüm şiirlerde yaşadığı dünya ilişkilerini irdeleme peşinde değil. Kendine öbelenen yaşamın dertlerini şiir halısına döküp onları işleme peşinde. *'uykumu çimdiklede kâbus.'* Belli ki Ece Ayhan'daki ayrık sarmaları çok sevmiş Ayfer Karakaş, ilk kitabı *Ölü Geyikler İçin Eleji*'de. Şiiri bir boşluktan dünyaya düşme gibi görüyor. Özene bezene kelimelerin bildik buluşmalarının ötesinde, bilmediğimiz bir ruh dünyasında çarpıştırıyor onları. *'bilirkişi yüzlerine miras bırakmayı'* görev sayan biri. Ayrık buluşmalar, nedensiz hüznler ve arka kapak yazısında da belirtilen: *'nefret'*. Bence bu yaşamdan aldığı tiksintinin sebebi nefret de değil şairin. Bir ucuna varamama, elinde tutamama hali hayat denen çemberi. Ayfer Karakaş Klaros yayını Nisan 2019 basımı kitabında umuttan öte şeyler vad ediyor.

Çağın Özbilgi, ödüllü üç kitapla kapattı geçtiğimiz yılı. Sırasıyla: *Çaçaron Kağıtlar* (Klaros yayını, M. Sunullah Arısoy Ödülü 2019), *Uçurum Fuarı*, (Klaros yayını, 2018 İsmet Karadayı Şiir Ödülü) ve *Göklerden Önce* (Payda yayıncılık 2019, Hasibe Ayten Şiir Ödülü). Bu haliyle üretken bir şair, ve şiirleri dikkatle okunduğunda, bu kadar sık yayımlamasına rağmen, şiirleri özenilmiş, sıkı çalışılmış bir düzenden karşımıza geliyor. Gene de bu kadar üretken olmak yerine, daha dikkat çekici yerlere koyacağımız ürünlere yer vermeye özenmesine daha fazla katkı sunar mı düşünüyor insan? Yani daha az ve öz yayımlamak, daha üstün yapıtlar üretmesinde yol açıcı olabilir mi?

'yalnızca müfredata -bağlı kalarak
hiç okumadan, yazmadan sürmemi istiyorlar -toprağımı
oysa ben! gücümün yettiğince var olma heveslisiyim
aldığım her nefesi ciğerlerime işleyerek
ve annemin babamın maaş bordrolarına gözlerimi dikerek
onurlu yaşamaya gayret gösteriyorum
işçi çocuğuyum
aliteriyle yazıyorum şiirlerimi.'

Ç. Özbilgi sahici bir şair. *'zamanı yapboz gibi tamamlayarak koluna dişlediği saate bakan'* üretken bir yaratıcı. Yazdıkları da düzenli bir gergefte işlenmiş.. Bazen insan suçlarına, evrene konuşacak kadar makul, düzenin bir parçası gibi kültürden vrettiği şiirini, bazen de *'deniz battığını söylediği'* bir dünya parçasından seslendiriyor. Yarını merakla beklenen biri kısaca.

Nevruz Uğur da üretken şairlerimizden. Daha çok şiirden ayrı durmayı sevmeyen, ondan kopamayan biri.. *Linç Lirikleri* (Klaros yayınları, 2020) dünyaya ait önümüze serilen bir yığın veriden yola çıkıyor, dünya üzerinde bir hesaplaşmayı öne çıkarıyor. Derttir, gürlütdür diye anlattığı bir dünyadır bu.. İçinde akşamlar, sağanaklar, kalp atışları, yaşamın bilinmeyenleri dönen bir dünya. Üzerine *'zamana uçar'* dediği

evrenin muhasebesi. Yağmurlar başlasın, okunsun güz delilleri dedikçe bitmeyen istekler. Orta yaşın süzgeçten geçirilmiş muhasebesi. 'iki elim birden yok / şiir yazıyorum' dediğine bakılırsa, dünya ve yazmak üzerine varsayımlar. Hoş görme hali:

'göç yollarını yaktım da geldim
katladım yükümü ömrümün nakline
ihamet şalını yıkadım çingene yatağında yattım
kestim üç yerinden yılanı
tükkürdüm insanıyı aldatılmayı yalanı
hayattan buyruk aldım daima sevmek için'

Fuat Çiftçi' nin, Şiiri Özlüyorum Kitaplığı'ndan çıkardığı 2020 basımı *Kıran* başlıklı toplu şiirlerine bakıldığında, 'ölmeyi bitir de gel allı turna!' diye söze başlayan bozkırdan kopma şairin, sonunda 'kadın açmış, gömleğimde ısıruk ölüsü' türü deformasyon kalıplarında şekil değiştirmiş, biçim mikserinde türlü değişimlere uğramış yapısıyla karşılaşıyorsunuz.

'Hırçın bir belleği sergileyebilir bir gizli kapak. Bin lacivert güvercinle. Kasabalar kapanmıştır ve bir postnişinden korkulur'. Ece Ayhan'ın 1973 basımı *Devlet ve Tabiat*'ından aldığı yukarıdaki dizeleri andıran bir söyleyiş, belki de bir diğer şairi yanında taşır: 'Düşerken bir direğe çarpmıştı yüzü.. Sarhoştun! Korkunç sarhoş! Geceleyin üç fıçı kan yutmuş bir tahtakurusu gibi sarhoş! Burada yinelemek istemediğim abuk subuk laflar söylüyordu.'

Lautréamont *Maldoror'un Şarkıları*'nı yazdığı 1870'li yıllardı. Elbet 1970'lerde Kırşehir Kaman'da doğan Fuat Çiftçi'nin aldığı Fransız Dili eğitiminin arasına René Char, S. Mallarmé gibi ünlü ozanlar geldi geçti. Ama o daha çok karakterine uygun modern çizgideki şairleri benimsiyordu. Kısa bozkır teşnesi olmaktan çıkıp aşağıdaki dizelere vardırı ucu:

'Sefalet lokmalarından tombullaşan çeyizle dolu dilek karşılığı çarşaf; insan kokusuyla çiftleşmiş kıraçtaki kesik izleri' (*Kıran*, s: 297).

Şimdi F. Çiftçi yığmaya bu kadar değer vererek, altından nasıl kaldırmayı planlıyor şiir kumanyasını?.. Belki de 'denizin yağurunda delicesine boşaltıyorum' derken insan, Cöntürk'ün modern şiire varmada çizdiği şu esasları hatırlıyor:

'Bir düşün ve duyarlık seviyesine ulaşmış herkesin söyleyecek bir şeyi vardır. Marifet bu şeylere malik olmak değil, onları ön-özlükten kurtarıp şiirsel bir iç-öz haline getirmektir.' (*Çağın Şairi*, s:12)

Yukarıda Cöntürk'ün yazılı söylemiyle birlikte iki şairden yaptığım alıntılara bakarak şunu demeliyim: F. Çiftçi, kelimeleri sarhoş ederek, kendi dağarcığındaki düş çizgisini yüksekten kâğıda serpiştirmektedir. Ortaya dökülen görüntü, baş dönmesi kayıtlarıdır. En yalın dizesine bir bakınız: 'ağlama hüseyin, ağla deniz'. Burada bir fiili hem olumlu, hem olumsuz yakada kullanma hali; çalkantısının kıyıya en düz biçimde yansımalarıdır. Evet Çiftçi dalgalanarak yazmayı, yoğunmayı seven bir şair; ayrıca kelimeleri lastiklerle uzatmayı, türlü edimlere sokarak yaratmayı sever hale gelmiştir:

'babamın fotoğrafını
kuşlara çektiğimi
bilmiyor saksıdaki'

Bu F. Çiftçi yalın biçime dönüştürdüğü şiir parçasında bile yukarıdan saksıyı usumuza sallayarak, işi ironik de değil, sarsıcı yöntemlere ulaştırmıştır. 'kusuyor pencerelerini' derken dünyayı değişik format atarak anlatan şair, bu karmaşık ruh yapısını hangi kazançla belleğinde geliştirmiştir? Gene Cöntürk'ün 'Şair biçimle istediği gibi oynayabilir. Oynamazsa onu işleyemez, işletemez, imkânlarını tartamaz' sözleri geliyor hatırıma.

Kamil Eşfak BERKİ

KAR

Lâpa lâpa inerken Bağdat Caddesine
Göğe ağmakta külçe külçe saniyeler

Mehmet Mümtaz TUZCU

ŞİİRLER

Ş İ R Y A N

Ateh attık tek kadeh, Uçmak' ta alınımız mor
Homurdandı, fit soktu mader yoluyla peder

Kalplerinde dört yavru, pamuk elli atalar
Bak ecel kellerinde 41 perçem taryor

Kapık say, panganot kır, sen kendine hesap sor
Kırpık körü bakızsız bak hiçliğe varıyor

Ü R Y A N

Kalbinde dört kuzusu, pamuk akı can anne
Cennetin beşiğinde yüz vermedin cinnete

Fır dönüşlü aczinde dönülmez, salpa yakı
Üç otuzüç ' de kışa batmıştı kefen yükü

Yüz yaşın gözyaşı bu, yaştan utanmak ne ki
Koltuk altı 100 altın, altın pislemiş ölü

SABAHKUŞLUKİKİNDİ

O direniş, o istenç, kıvranışın dişleri
ACI, acımasızca biçerken sinirleri
Çaresizliğin azdırdığı o en arsız inatla
Bir kesişme noktası, bir fiyonk arıyorsun
Abanıp çöktürmeye eza'nın albızını
Az batıda, güneyde, doğuya doğru sağda
Bulduysan var gücünle, hınçla yüklen oraya
Cefanın kem kardeşi ham çığılığı kısımaya

Fuat Çiftçi, babasının ölümünü bile değişik biçimlerle karıştırmıştır. Bunun makber tipi yoğun bir keder değil, kendi ömrüne biçilmiş bir bahane olduğunu düşünmekteyim. Önüne bir direk gibi dikmiştir baba ölümünü. Sık sık bu ağaca çıkar ve orada tüy döker, saplantılarını kavurur.

Dedim ya: 'benzime zemin babam öldü' tekrarlarında dikilmiş saygı bekleyen bir servi ağacı beklenmez şairden. Sebep gene karışıktır. Plastik gibi değişen bir şiir hamuru. 'kâbustan sürüler otlanıyor, imge küpeleri, kuraklığın nimeti, kirlenmiş elma vb.' buna benzer birçok patırtıyla örer şiiri. Vurdum duymaz biçimde yokuştan salıverilen bir sağanak örneğidir *Kıran*. Atlar koşurmaktadır önümüzde, renklerinden damaklarımızın ışıldadığı..

BU ŞİİRİ BEĞENE BİLİR MİYİM HOCAM?

Hakan UNUTMAZ

Halil İnalçık'ın, çoğunuzun okumuş olduğunu düşündüğüm “Şâir ve Patron” adlı kitabında genişçe bir yer ayırdığı Zati'nin (İvaz Çelebi); zamanının büyük kapılarında kulluk eden, yüzünü akçe ve şöret için düşüren, çevresindeki genç şairlerden beyit çalan bir adam olduğu bilinen bir gerçektir. Sözelimi genç şairlerin sütlüce bir “dev ana” etrafında toplanması ve meme kapma yarışı Zati'den çok çok öncedir, diye düşünürüm. Günümüzde ise bu durum aynen devam etmekte olup sadece merkez şair sultanları yerine plastik fildişi taklitlerde derebeycilik oynamaya çalışan şair “hoca”lar etrafında süt damlası istenmektedir.

Yakın zaman içinde evrensel bir sorun olan Korona Virüs (COVID-19) hastalığı ile beraber ister istemez evlere kapanmak durumunda kaldık. Kapanışın ardından sarıldığımız akıllı cihazlarımızda keyifli vakit geçirelim diye ve muhtemelen iyi niyetle oluşturulmuş bir şiir zinciri etkinliği başlatıldı. Amaç, şiir paylaşımı yaptıktan sonra başka bir şair ya da şiir seven arkadaşı zincire davet etmektir. Bazı halkaların zayıf olacağını tahmin etmiş olsam da bu zincire ben de dâhil oldum. Kimi arkadaşlarım da ya girmek istemediğinden ya da bu etkinlik kendisine anlamlı gelmediğinden zincir dışında kalmayı tercih etti. Buraya kadar her şey normal. Ancak sosyal medyada öyle “sıvılaşabilen” bir kesim var ki bırakın içinde bulunduğu kabı, solunan havanın bile anında şeklini alabiliyor. Hocasının onayını almadan katılmış olduğu zinciri önce övüp göklere çıkarırken hocanın “Bu ne saçma bir şey, vasatlık!” sözlerinden sonra hemen paylaşımlarını ve beğenilerini gizleyip “Bence de hocam,” diyerek Galileo gözlemlerini kısıklatabiliyorlar. Kendi fikri, beğenisi, poetikası, duruşu olmayan bu şair ya da şiir sevici arkadaşlara içtenlikle üzülüyorum.

Sanatta “iyi”lik görecedir, özeldir. Şah sanatlardan olan şiirde de iyi olanı belirlerken nesnel olarak hareket etmemiz neredeyse imkânsızdır. Bu yüzden isteyen herkes sevdiği bir şiiri “iyi şiir”, eserin sahibini de “iyi şair” olarak nitelemekte özgürdür. İyinin sadece “hocalar” tarafından belirlendiği bir şiir dünyasında yaşamayı düşünemiyorum bile. Hele ki her ne kadar adı sosyal medya olsa da şahsıma ait, sıfatı üstünde “kişisel” olan sayfamda paylaşacağım şiirlere hocaların müdahale etmesini kabul edemem.

Hocalar, hocalar; diyoruz ama acaba kimdir bu şiir hocaları? Zamanında genel başarı yakalamış bir şiir kitabı çıkarıp (ki o “zamanında” vurgumda da çoğunda geniş meydan vardır. Baskılı, darbeli yıllarda kabukta kalan ya da kaybedilen güçlü seslerin ardından meydanı boş bulup Abdurrahman Çelebi olanlar az değildir) yıllardır onun ekmeğini yiyen, kuşağından şair arkadaşının yayınevi yükselince oraya budaklanıp yüksek kabul edilen, son yirmi yıldır elle tutulur bir şey üretmeden, kendini tekrar ederek büyüklüğünü koruduğunu sanan, günümüz şiiri diye 1990'lı yılların kitaplarını örnekleyip torun sahibi olmuş adamları “genç şair” diye önümüze süren, herkesi kendi lisans veya doktora öğrencisi zannedip istemediği durumda perdesini yükselterek şiiri sadece kendisinin bildiğini vurgulayan... Daha sayfalar dolusu sıfat fiille bu hocaları çoğaltmak mümkündür. Derdim bu güncel Zatilerle değil bunların yanlarındaki boyun yayları gevşemiş müritlerledir.

Peki, bu müritler kimdir? Lokomotif gördüğü dergilere ve yayınevlerine hocası sayesinde girmeye çalışan, hocasının arkadaşlarından oluşan seçici kurullu yarışmalardan yolluk alabilmek için çırpınan, aynı cümleleri hocasının gözetiminde hem övgüde hem de yergide kullanabilen, olur da hocası çaptan

Mustafa DÖŞDEMİR

BEYAZ BARIŞ!

Kedere müdavim, kırmızıya aşına
O gözlerin bahtına
Beyaz bir yığın düştü.

At sürerken ruhlarının çorak topraklarında
Her dem zevke müptela acı bilmez harisler,
Acı sana, değil tek
Günde üç öğün düştü.

Atıldıkça beyaz yığından kürek kürek kar
Bir yalandan bir gerçeğe pervaz etti
Hakiden sıyrılan pür-i pak ruhlar.
Ayak sürüdükçe
Birbirine küs akrep ve yelkovan,
Yüreklere su değil kor serpildi bir avuç.
Bir ses! Bir emare! Bir nefes umut!
Çölde kumlar sarı değil ve serap
Demek gördüğün düştü.

Karanlıkta yitik
Sessiz birer vaveyla.
Bakışlarda taht kuran karlı korku dağları.
Atıldıkça beyaz yığından kürek kürek kar
Umut hüznle bağlı
Çözülmez düğüm düştü.

Mavi özgürlük, mavi umut
Lakin
Üstümüzde asılı mavi değildir bugün.
Beyaz barış ve masum
Gündüzü gece yapan beyaz katildir bugün.
Ve onu baştan çıkaran
Siyaha düğün düştü.

düşerse anında başka bir yere kapılıp eski hocasının yükseliş sırlarını ifşaya soyunan... Bunları da hocalar gibi piramit şeklinde çoğaltmamız mümkündür. Sorsanız; beşten fazla şair sayamazlar, üç akımdan başka şiir tanımazlar, sanal şiirlere hocaları karşı olduğu için şiirin matbuda kalma gerekliliğini sosyal gerçeklikten vurgularlar. Sırça köşklerin camına tutunmaya çalışan yağmur tanesinden farksızdırlar.

Şiirimi ister kahvede sunarım ister çölde. Dergiler, yayınevleri ister sadece matbu gider isterse dijital ortamda da eserlerini (ki uzun zamandır Akatalpa, abonelik şartı olsa da Varlık, yakın zamanda Ücra, Caz Kedisi, Eliz Edebiyat gibi dergiler sayılarını dijital olarak okura sunuyor) paylaşır. Kimseye zararı olmadan kendi köşesinde emeklilikte şiire tutunmaya çalışan biri ister çiçeği yazar ister ölümü. Şiirin görece iyiliğini, vasatlığını edebiyat tarihi belirler, hocalar değil. Hocalarından icazet almadan bir dize bile üflemeyen müritlere de hatırlatmak isterim: Hocanız öldüğünde değil de onun şiiri öldüğünde siz de kül olup uçarsınız. Zati'nin yanındaki gençleri tanyan var mıdır? Şiir beğeninizi oluşturamadığımız müddetçe şiir yetimi kalmanız kuvvetle muhtemeldir. Unutmayın, dünyada bir “Şiir Darüşşafakası” yoktur. O yüzden lütfen kendi istediğiniz şiirle olun.

Yiğit ERGÜN

BİZ VE ONLAR

yüzünü dolaşıma sokmayan hiyerark
başkasının namahreminden kendine merhem
korunaklı kimil, organize oligark
çalın şimdi en tumturaklı zillerinizi
sıkı bir kaos planındayım
almaya vaktiniz kalmayacak önlem
ve inan olsun yeminlen
düşünemiyorum doğal gazdan başka
kafayı temizlikle yemiş ülkem

ilelebet mi bu curcuna, hayatsa evet
çeşni beklenenden bulanık, bayatsa çıkar
zorlama, bu ülkeyi sindirenlerin hepsi
paçayı bir şekilde yırtar
sen, ben kalmayız
bu sahili bile doldururlar

onlar sevgilim onlar
neresinden başlasam küfürle sonlanırlar

Bircan ÇELİK

ÖNCE ADINI SÖYLE

senden önce hiçbir şey bilmiyordu
dilinden damlayan bala
dalgalanıp köpüren kırmızı saçlarını
tanrıları bir gün gömeceği beyaz dağa çözdü
çıkart onu sülfürü uçmuş göklere, hanlara kapat
dumanlara tozyıldızlarını dök

deftersiz –kitapsız okulda matematik denklemi çözülmez ki:
ırmaklarca kalbini doğanın diliyle kutsa, adını tabletlerden
oku
göreceksin marjinal bir şamatayla göğü giydirecek üstüne

ince belli ırmağa uzatırsen ballı dilini
nefesindeki gürültüye iki deniz doğurur
kabuğu ipekten cevizin aşk
odalarında gece ve gündüzü kıskanarak
bekler kabaran sütünü önce
ama önce adını söyle!

senden önce hiçbir şey bilmiyordu
adalet tanrıçası maat bile şaşırdı kefesi kalbine eğilen
teraziye
bozuk düzenin zeytin dalı olduğunu göğsünde kıvrınırken
içinin rengini derin kuyuna erguvanlar boşaltırken
fonda langston hughes usul usul yağıyorken
adını söyle de kalbine kadar ıslansın

şimdi bütün tanrıları senin için öldürdü
etindeki derin keşiği gülle yıka, ruhunu tuzla ov
sakın, sakın put gibi susma uzaklara
düğmelerini aç... göğsünde yanık buğdaylarla doysun

Oresay Özgür DOĞAN

TUTKULU YORUM İSTİYOR SICAK HAVA DALGASI

hüzün yıkıntılarla geldi
eğip başımızı kapandık salgın odalarına
kutsal yırtıcılığımızla

I
duvara yazılmış, bir sağırılar söyleşmesi aşkın
özneyi ele geçirmesidir bu yaralayıcı sevda

II
seksek için kareler çiziyor sessizliğine zil takan
yapışarak düşlerin merhametine
bekliyor sonsuzun tanrılı bahçesini bir önemi
varmış gibi koşulsuz çağrı zırh ve pusu yankısı
kuşkunun incindiği kökleşmiş uyku yine
dörtmala biçip geçiyor meydan okuyan küçük
geceleri gönlünce yazgısını yaşamak için
kaçıp kurtulabilir misin bu ürküsü apalak
kültetler bataklığından kaç kurtul boynunda
silgiyle huy olsun pul olsun sevecen ezgilerine
oğul arıyor soylu kemiklerini bileyleyen yığın
veya ekle kendini modern mümeyyiz
bu kırık oluşa veya nara sepet örsün kuşlar
akılda kalanlar için

III
güle pencere açıyor kıvama karışmayan kor
çelişki de çatışma de silip sınırları kaynaşan
hesap versin dersini ezberleyen o histeri
suç olsun çıkınca su yüzüne yitirdiklerin

Şerif TEZGÖRENLER

YÜZÜN UÇUK PEMBE UTANIŞ

Süt dökme dişlerim bunlar memelerinde sert
Anne sütü saf ve doyumsuz dudağımda
Bir ay bir yakamoz kavrulmuş yapraklar
Zaman duru ve sinsiz gözkapaklarında
Avuçlarında ay akışkan ve yalnız
Yalnız bir yağmur bildiği yanaklarının
Yanakların yıldız
Şehvetine iştah kelime sevgi
Sevgi damarlarında padişah emri
Klavuz alt dudak dudakların arzuhal yıpranmış güne
Gün ki absürt bir cümle elinde /mde
Tenha bir güneş orman kalabalığına kalbinin
İlk sözüm çiçek ki glayöl tülün ömrüme
Bir Paris akşamı Eiffel önünde bulutlar
Bulutlar gibi utangaç yanakların
Bir ağustos perşembesi yüzün
Yüzün ki her bir milimi uçuk pembe utaniş

“KOLUNA KUM SAATİ TAKMAK İSTEĞİ”

Erkan KARA

Kendini zamanda görebilmektir, insanın koluna kum saati takmak isteği. Ki kum saatine zaman, kum tanesine derinlik ifade eden, düşmek gibi, ân da hep bir boşluğa bırakılış değil midir her bir yeni zaman için? Orda herkes kendini arar da ya bir bulunur ya da biri bulurdu... Bu, yalnızlığını ruhunla mı yoksa eşyanın gövdesiyle mi bastırıldığına bağlı idi. Yani, bir vakti bir vakte bağlamak zamandı, bağlanmıyorsa zamansızlığından değil, bu ruhtaki kopukluklar insanın “ipsiz”liği idi ki bize en çok da acı veren.

Yaşam ile ölüm arasındaki zaman, sende hayat eden hâllerden başka nedir ki? Hadi, o zaman için hazır ol; ve yoksunluk duygusuna düşmemek için de vaktini gün içinde hep bir işle doldur. Çünkü, değer verilecek şey: insanın fitratına uygun hareket etmek ya da etmemekte. Seni huzursuzluğa kapılmaya zorlayan zamanda ise derhal kendi işine çekil ama gereğinden fazla da orda kalma, dengeli ol. Çünkü, ruhu dolduran düşüncelerdi, ki bu da iyi bir yazgı sağlamak demektir insana. Bu yüzden bizi sıkıntı ve bunalımdan koruyup gözetecek, düzgün bir hayat yaşamanın, bir küçük iş ve orda verilen küçük boşlukların, ne kadar mümkün kıldığını görebilmekteydi sır.

Yani, insanın iç huzursuzluğu ya da “yolsuz”luk. Ve bunun kalıcı olma hâlleri, her ân yinelenen ağrılar habercisidir. Çünkü, her ânı yine yeniden bir amaca sahip olamamak sıkıntısı insanda, var oluşuna dair bir anlamsızlık algısıydı. Oysa, hakikat: ümit bilmek, ve ümidi kendinde fark edebilmek; değişimin kün yeri idi. Bunun için, öteye dair çok şey görmüş –ince vakitlerden örülü– ne kadar kendi önünden çekilirse insan. Yoksa, birden büyük boşluklarına düştüğü zamanki, o sıkıntı ve bunalımları, kimbilir, kaç zaman derinliğidir, insanda yaşanan krizler.

Âh, hayat boşluklarımızdan imtihan ediyor hep bizi! Oysa, her boşluğun biçimini ve boyutunu biz, kendimiz belirlemez miyiz? Bu yüzden, kendimizle (boşluğumuzla) tanışırken büyük şaşkınlıklar yaşamamak için, ne kendini aşırı meşgul kıl ne de hayattan tamamen bırak. Yaşadığın çevrenin dış gerçekliği ile kendi dünyanın iç gerçekliği arasında bir bağ oluştur. Çünkü, bir insan için hayatta kısa zamanlı boşluklar, o insanı yaşanabilir ve birlikte kılan bir güçtü. Yoksa, insana hizmet etmesi gereken zaman, birden insanın kendisini ona zıyan ettiği bir hâle dönüşebilir.

Evet, “gerçek zaman sezgisel bir tecrübeydi.” Yine de kendisini zaman, boşluk ve hâl göstergeleri içinden görebilmektir burda, insanın koluna kum saati takmak isteği. Yani “zamanın mekânlaşması”dır, ki bu da gerçekliği tanımlamadaki insanın üzerine iz bırakan en önemli algılarımızdan biri, görme, demektir. Çünkü, var olmanın içinde şimdiki zaman vardı. Ve bu da bir bakıma, varlığının ve izinin hayatta mevcut olduğuna dair, akıl ve hissiyatın madeni olan kalbin, tatmin olmasıydı. İşte bütün bunlar, zaman algısını bu dünya ile sınırlı kılan modern dünya’ya, varoluşunun geçiciliğini (ölüme doğru gidişi) işaret eden dışavurumsal bir göstergesiydi, insanda.

Osman YOLUÇ

YOKLUĞUN MESAİSİ

Duvarları etten ve kemikten ve kandan
Birer fabrika olarak sokulmuşuz çağın bağına.
Yahut tanrı, zamana iştirivermiş bizi
Göz ucuyla.

Göğsümüzdeki işçiler harıl harıl alışıyor tüketmeye;
Etimiz yalpalıyor, ruhumuz bungun
İçimiz ürperiyor ardımızdan yürüyenlerden.
Bir tık etmeye korkan saatler,
Aynı döngüye düş geçirmeye çalışıyor.

Evet, birileri hâlâ işliyor mecburiyet ülkesinde;
Sesinde karısı ve çocukları ışıyor.
Bizse ürküyoruz çabuk büyüyenlerden,
Birden ölenlerden...
Yine de hırsıyla ısırılan elmalara meyilliyiz,
Yine de memnunuz küfür ekip kâfir biçenlerden!

Biz ki arzuların yapılma her emre hazırız:
Küçük gölgelerin hafif hafif genişleme arzı
Dolduruveriyor arzı.
Dudaklarda bir damla suyun teveccühü,
Dudaklarda ezbere varoluşların bilindik marşı.

Bizim için her gün açılıyor dükkânlar,
Bizim için bu ışıldayan avizeler, tablolar.
Bizim için bu tetikler, sınırlar, namlular...
Bizim için yaşamaya bu inat,
Yine bizim için kapanıyor gözkapakları.
Bir kırmızı nar ortadan suyunu saça saça yarılnca
Bizim için diyoruz
Bizim için yeniden yaratılıyor kâinat!

Döktüğümüz her damla alın teriyle
Sanıyoruz ki biziz
Bu fabrikanın en görkemli cevheri(!)
Derken tanrı en güzel yerinde
İndiriveriyor parmağının ucundaki şalteri,
Göz ucuyla.

İnsanız,
Ötesine aklımız
Mahal vermiyoruz.

Örsan GÜRKAN

YERÜSTÜ

bir an düşündüm de şaşım
her bir işi aynı tekrarlarla yaptığımızı
doğduğumuzu büyüdüğümüzü
-arası malum- en son öldüğümüzü

en çıkıntımız bile
bir elde altın bir elde çiçek
bir düğünden bir cenazeye

DÖNÜŞME KIRIKLARI

Düşüp kırılıyor eylül aynada
yanık turuncusu güzün.
Herkes kendi bakışını yakalıyor
yağmur yeşili, soluk mercan, toz kahve
onun bir yüzü var mıydı?

Gittikçe çekiliyor güneş günlerimizden
rüzgârın sıklaşan ziyaretleri telaşlandırıyor ağaçları
sigaranın ucundaki kor, kırmızı
savrulan dumanlı düş
sarhoşlukta ölüm
kül grisi kuş
veya sonsuza dönüş.

Kaç yaz geçti bu yoldan, saymayı bıraktım
ayaklarım ıslak çayırlarda, su sesi yumuşacık
bacaklarıma dolanan eteklerim, eve varış.

Yazlar hep kısa sürdü bildim bileli
(Now that it rains in Giverny)*
Eylülün de kolları kısadır bundan sonra
herkes kendi kırığına sarılır.

* Givery'de yağmur başladı

İKİ ŞİİR

ÇİRKİN

Gecelik elbiseli masalcı,
Elleri, parmakları, çatlamış tırnakları
bir ekmeği taşır.
Ebemkuşağından sarkan
memeleri,
renkler getirdi.
Kırmızı/pembe/mavi
Cadıyla sinsisi,
canavarla korkunç,
ölümle kandır.

kten üç elma düşürdüler.

GÜZEL

Aydeniz
gözleriyle ve saçıyla
masum
hiç kahveye bulanmamış
körpe göğüsleriyle,
gül kokulu sütüyle,
büyütüyor ağzını erkeğin.

Göge üç elma verdiler.

YAŞAR KEMAL'İN İNSANLARI VIII

sabahattin kudret aksal'a

hüyükteki nar ağacı'nın söyledikleridir.

I
hüyükte kalan söylenece

dağılırken kırk haline çukurova'nın
sesimize düşen keder: nar ve kalp

unuttuk...

sedef kaplamalı çerkeş hançerini
geçirirken bir bir sıtma ile dağları tenimizden
otları alıp giden karınca

düşünceye gelen: evler ve sesler
sıtmadan uzak, akşamlardı

ne tuhaf...

ölmek ve bulutlara dokunamamak
tekmil canlılara, ağaçlara ve de sulara

elleri vardı oysa göğün...

II
kırıldı on üç çocuk bir gecede
bir köyden
temizliyorlardı odalarını ölülerin
ağitlar ile
böyle geldi yürüyüp giden topal karınca

toprak ne ki sarı yağmurda

III
gel diyor avluma kuşlar
sabah ne akşam ne

savruk, korkunç dünyada

IV
yalnızız ağaçlar gibi...

V
büyük yaz akşamları son muydu
öylece şişen ölülerle seslenirken

*-ölüler şişmiş, dilim dilim yarılmış, kokuşmuş
ağır bulutun altında-*

duruşları
bir soğuk bir sıcak titreme

yorgun iniyordu akçasaz'a atlılar...

BU ŞİİRİ BEĞENE BİLİR MİYİM

GÜNLÜK

Osman Serhat ERKEKLİ

803.

Ocak 2020 sonu yakın çevremdeki grip vakaları dolayısıyla defterime şöyle yazmışım: Grip denen şu küçük mikrop nasıl egemen oluyor dünyaya...

804.

Salgın esir aldı dünyayı. Sokaklar boşalınca kediler asfaltta yatmaya başladı. İnsanlar bu dünyadan çekilirse hayvanlar yeni bir dünya kurarlar.

805.

Bu vaziyet ile alakalı muhtemel kitap isimleri:
Bahçeye çıkmak yasak değildi,
Kuşlar bizim için ağlıyordu.

806.

İnsanlar hele solcular muhalif olmaya çok meraklı. Halbuki salgın krizi iyi yönetiliyor.

807.

Bir yakınımın yeni çocuğu karnında ölmüş. Yani yedi kez ölü doğurmuş. Oyalanmak için lokantacılık yapıyordu. Kapattılar. Şimdi evinden bize yemekler getiriyor bazen. Ne kötü kaderler var dünyada.

808.

Sevil yoğurt yaptı. Bu kez biraz sulu oldu. Tekrar ısıtıp limon sıkı. Çok lezzetli bir lor peyniri oldu.

809.

Radyoda Ömür Göksel eski şarkıları söyler iken çok eski arkadaşım Abdülkadir Budak aradı. Eski günlere döndüm. Şad oldum. Eskilerden bir Budak kaldı denebilir bir de Enis Batur.

810.

Malum sınırlı da olsa sokağa çıkma yasağı... Kardeşim Özgür diyor ki: Millet hususiyetle de zengin semtlerdeki bazı kadınlar, sokaklardaki kediler ne olacak diye üzülüyormuş. Bu olanlar zaten tabiat dengesinin bozulması yüzünden. Fare avlamayan kedi üremez.

811.

Salgın dolayısıyla sayıbilimleri ehemmiyet kazanacak. Mesela istatistik.

812.

İstanbul Boğaziçi vapurlarının gözbebeği Burhan Pazarlama ölmüş. Bir tarih kapandı. Yaşı kırkım altında olanlar bilmezler. Ozan Öztepe'ye sordum biliyor mu bilmiyor mu, bilmiyormuş... Halbuki Ozan 44 yaşında. Ne kadar yaşlanmışız biz.

813.

Eskiden sabahlara kadar klasik Batı müziği dinlerdim. Hususiyetle Beethoven'ı çok özlediğimi fark ettim.

814.

Korona günlerinde Şile'den Mustafa Köz aradı. Epeydir sesini duymamış idim. Biraz Ritsos, Oktay Rifat, Sabahattin Kudret tesiri görülse de kırık mısraın; pastoral duyarlığın günümüzdeki ustasıdır.

Nihan IŞIKER

SAHİ...

Gözlerini özledim

Gülüşlerine saklandığım

Muzaffer DEVELİ

AYAKTA ÖLEN ŞİİRLER

kafasında ne çok şey taşıyor insan
kafasında türlü türlü şeyler
uzun yolun kısısını bulma telaşesi
uzun yolu seçen abdal
ilençli bir saatin kadranından
kadrajına sığmaya çalışan yalnızlık

burada az önce
sesi bir taşın suya bıraktığı halkalar gibi
dünyaya yayılan,
taşranın bütün avlularından bilenen
bir çığlık koptu
belki de son sesimiz idi, son çırpınışımız

yine de teslim olmuyor değil mi
yine de teslim olmuyoruz
sarılma da yollarımız
sarılma kollarımız birbirine
bir zincir şıkırtısı bizi tehdit ederken
olmadığımız şeyler üzerine
bizi bilen biliyor değil mi
yorulduğumuz sorulardan...

upuzun kuyruklar bırakıyor
içimde bir yerlerde
sesini arayan birkaç sözcük
fil gibi, at gibi...
ayakta ölen şiirler de var

815.

Ünlü bir psikiyatrist ile görüntülü de olsa telefonda görüşmek ücretliymiş. Dünya ne hale geldi. Delirmek bile bedava değil artık.

816.

Ramis Dara'nın bahçesinde kuluçkaya yatan kumrular iki yavru verdi.

817.

Kardeşim küçük bir televizyon alıcısı getirdi. Komşumuz Mahmut Bey apartmandaki çanak antenlere bağladı. Aynı gün Gülperi kızım kendi yaptığı köy işi erzağı getirdi. Bugünü çok yoğun yaşadık.

Selahaddin Eyüp TAN

YÜZÜNÜ YİTİREN MESİH

Ölümden önce yaşamdan sonra yani bir yas anında başlayan ve biten her şey elde kalan kısa çöp yanmış kelimelerle kül edilen hayat boşluğa atılan vaaz başkalarını sevmek arzu ve çöl tutturulamayan bağlar ve toplam delik deşik bir ağ zar yılların tortusu uğultusu ve bir gün durulan telaşım nasıl yaptım ve yaktım onca yolu nereden ve nereye doğru kendiliğinden miydi bir zaman yo-lu kendime miydi bir iç yol yoksa kendimden miydi bir çöl unuttum

Kesinliği sordu kavmim biten ve bitimsiz olanı bilinmez ve silinmez dili sordu kapalı sözler ardında neler dönüyordu yektir sandığım cevap yoktu susmalıy-dım susturamadım burası nereydi orası nasıldı sordu ve susmadı kuduran boşluğuma tek bir harf bile sığmadı inime çekildim ve kesildim haritamdan keskin rotamdan aktı zaman bir ses yankısı gibi ve unuttum

Anladım ufkum derisiydi vardığım zamanın tersiydi onlara verdiğim dersin yüzümün silindiğini duydum ve harcadım damıtığım öz dumanı ayırdığım söz ve sisi yitti belleğim yittikçe yüzüm bozuldu kılıcım kanım savaştığım uzakların tanrısal sanrının beklediği sabrımızın genişlediği yerde ve zamanda savunduğum o şey neydi ufkum nereydi işim neydi unuttum neydi bildiğim ne kadarını görebildim göç ebe ufkum geçen tanıksız gecem ve gün düzüm aynadan önceki yüzüm neydi çoktan unuttum

Yürüyeceksin

Kuzeyin erkekleri güneyle kadınları göremeden ölecekler
Gölgeler kardanadam telaşıyla sahiplerini aranacak
Sonsuz bir tül kalacak kabirlerin üstünde sen yürüyeceksin
Saraylar çürüyecek bulutlar uzayacak yer ve gök dönecek

kitab bitecek

Sen yürüdükçe bedenlerimizde bu har büyüyecek

Bir gün duracak ve kaldıracaksın yüzünü

Anladığında bitmeyecek bir zaman iki savaş

Anladığında tanıksızdır her peygamber

Bilirler ve bulurlar o zaman anladıkları seni

Çevirirler kan ile kan yazını

Görülür senin de bedensiz harın ve ruhunun dumanı

Havari bir fişek gibi dağılır dört bir yana

Yakup KUYUCU

GÖĞLÜ GÖĞKİZ

(Göğkiz ebemin renklerini sende gördüm, M... 'ye)

Gövdeni getirdin iklimleri

Göğ göğsümü göverterek

Soludun mavisini eskiliğin

Şamani rengi soyunarak

Upuzundun ağacının gölgesinden

Gözlerinin yaprağıydım güzelliğin

Fatih AKÇA

BAHARA DEĞEN

özlemek ve bereket yağmurdan yapılıır
incecik şakırdar göğün kalemi
bir senin saçlarına düşer
bir toprağa, tohum hep içerdedir
anların buharlaştığı cehennemde
gürleyen insandır gök değil

parklar sevgilim, sabit ve kımıldamıyor
bankların üstünde tamu kuşu
ahretin ulaşıyla aramda bir adım
evine yakınım, özlemişim, şekersizim
yüreğimde kopuz çalıyor çocuklar
bu şarkıyı hiç bilmiyorum
sırrına eremedim çünkü yağmurun

sevgilim, evine yakınım adım gibi biliyorum
kapının şeklini, merdivenlerden inişini
tekinsiz ve anahtarsız atsız çok geldim
ben de şairdim, atımı anılara ve parklara bağladım
belki bundan bu kişneme
içimin tozunu attıran bu korkaklık
özledim evet, şekersizim, göçtüm yoldan iradım
seni ve denizi babamın annemi
omuzlarından tuttuğu gibi tuttum
fotoğrafların da bir soyu olduğuna inandım

yağmur diyordum ne garip bir sarsıntı
toprağın ve dölün

göğün ve rahmin gizli sevişmeleri

bahar bu çocuktur sevgilim

bizi sevmeye ünleyen bu doğum

sırata bastırıp çekiyorum ayağımı

gök değil

buharlaşan biliyorum

şekersizim

özlemişim

evine yakınım

bir parkta baharın doğumunu

sana muştulamak için

siyah bir atla bekliyorum

Mehmet BAYIR

FURÜĞ'A ULUSAL SESLENİŞ

Söyleme! Ya da söyle Furüğ,

Mavinin siyaha çaldığı yer var mıdır?

Kar tanesini ezer gibi bastığın hisler,

Gözlerine sığacak mıdır?

Yağmur yağdığında bütün günahlardan yıkanmalı şehir

Ve üç dilde fırtına diyebilmek

Ne senin, ne benim

Yalnızca bir zambağa siz deyip,

Bir vav miktarı bekleyenlerindir Furüğ.

TUFAN ERBARIŞTIRAN'DAN BİR İNCELEME KİTABI “KÖR BAYKUŞ”

Hasan EFE

Çağdaş İran edebiyatı yazarlarından Sâdik Hidayet.

Onu tanıyanlar *Kör Baykuş*'u büyük olasılıkla okumuş ve Sâdik Hidayet'le ilgili bir düşünceye varmışlardır.

Hidayet'i bilip de onun *Kör Baykuş* romanını okuma fırsatı bulamayanlar geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir kitapla onu tanıma fırsatı yakalayabilirler. Çağdaş İran edebiyatının önde gelen yazarlarından Sâdik Hidayet'i yazar - eleştirmen Tufan Erbarıştıran ayrıntılı bir şekilde irdelemiştir. *Kör Baykuş* ile Hidayet hakkında geniş açıklamalar yaparak yazarın iç dünyasına girebilmiştir.

Tufan Erbarıştıran son yıllarda öykü, roman ve resim alanlarında eleştirel, saptamsal boyutunda, bazen de değini olarak yazılar yazmakta. O, ele aldığı yapıtları farklı yönlerden görebilmektedir. Üzerinde çalışacağı her yapıta şu yönleriyle bakabilmektedir; felsefe, edebiyat, tarih, psikoloji, estetik, din ve teolojik.

Erbarıştıran, *Kör Baykuş*'tan önce Suzan Samancı ile ilgili uzun soluklu bir inceleme üzerinde çalıştı ve bunu kitaplaştırarak okurla buluşturdu. Yazar, Samancı'nın öykülerine geniş bir çerçeveden bakarak okuru farklı anlamsal kanallara çekti.

Bu tür çalışmalar okurlar için büyük bir önem taşır. Ayrıca değerlidir de. Değerlidir diyoruz, çünkü okur, söz konusu edilen yazarları (Suzan Samancı ve Sâdik Hidayet) farklı edebiyat yönleriyle görebilmektedir.

Sâdik Hidayet'in *Kör Baykuş* romanını elinize aldığımızda bir solukta okuma hissi duysanız da sayfalar arasına girdiğinizde kolay kolay ilerleyemezsiniz. İnce bir kitap olmasına karşın derin ve yoğun anlam katmanları ile karşılaşır, birçok çağrışımın getirdiği geri dönüşlerle ağır ağır yol alırsınız.

Böylesine içsel bir yoğunluğu olan *Kör Baykuş*'u Tufan Erbarıştıran'ın incelemesiyle düşünce boyutları açıldıkça daha rahat okuma fırsatı bulabilirsiniz.

Ağustos 2019'da yayımlanan bu kitabı Doğu Kitapevi buluşturmuş okurla. Doksan altı sayfalık bir anlatım yoğunluğu içinde Erbarıştıran ile keyifli bir Sâdik Hidayet yolculuğu yapabilirsiniz.

Erbarıştıran kitabın ilk sayfasına girerken şunları söylüyor:

“Edebiyat tarihinde okunması oldukça zor, okuru şaşırtan ve imgelerle dolu bir fantastik yolculuğa çıkaran, zaman ve mekân kavramları bilinen tanımsallığın ötesine geçen, afacan bir çocuk gibi sürekli sağa sola sıçrayan, ancak temelinde sağlam ve düşünsel derinliği olan az sayıda roman vardır. Bu tür roman yazarlarından bazıları: Umberto Eco, İhsan Oktay Anar, Jean Paul Sartre, Albert Camus, Marcel Proust, Jose Saramago, Franz Kafka... (...) Adlarını saydığımız yazarların biçem, tema, kurgu, konu ve kahraman yaratma gibi edebiyatın en belirgin koşullarını göz ardı etmeden yazdıkları metinler, tarih içinde klasik denebilecek bir yetkinliğe sahiptir...”

Yukarıdaki alıntıda belirtildiği gibi anlamsal yoğunluklu yapıtlar kendilerini kolayca ele vermezler. Bu tür yapıtları okumak bir birikimi de beraberinde getirir desek sanırım yanlıtıcı olmaz.

Yazar, *Kör Baykuş* ve Sâdik Hidayet ile ilgili bilgilere yer verdikten sonra dünya edebiyatındaki bazı yazarlarla Sâdik Hidayet'i karşılaştırıyor ve devam eden sayfalarda kitaptan alıntılarla ilerliyor.

Daha çok şiir incelemelerinde yer verilen ses - imge açılımlarını Erbarıştıran, üzerinde çalıştığı *Kör Baykuş*'ta yapıyor. Bunu şu cümlelerde görebiliyoruz:

“Romanda ses kullanım alanının dışında da karşımıza çıkar... Yetkin bir okuma sonucunda, sözlerin asıl anlamlarının dışında varmak istediği felsefi bir yapıya yönelik olduğu izlenimi ediniyoruz.” (s. 10)

Yazar, bu tür açılımlarla okuru anlamsal yeğnilige doğru çeker ve öte yandan roman kişilerinin de işlevselliği üzerinde durur:

“Dikkat edilirse, metnin bu bölümünde ben, birinci tekil kişi, kullanılmıştır. Yazar, öznenin metin içindeki yapısına göndermeler yapmaktadır. Böyle olunca da, fazladan bir kahraman yaratmak yerine tekil içeren bir öznenin varlığında üretilen çoklu özne(ler) ile kurgunun akışını sağlamaya yönelmiştir.” (s.11)

Erbarıştıran romanı yani *Kör Baykuş*'u ele alırken şu aşamaları önclemiştir:

Kör Baykuş'a genel bir bakış, Ses imgesi, Bir örnekleme, (-Özne-Yükümsüz Özne-Eşik-özne, Yükümlü özne), Romanda zamansal bir yaklaşım, Yazar-Metin – Okur üçlüsü, Düşler, Halüsinasyonlar, Şizofren bir vaka mı? Tanrısal birlik, Kabala öğretisi ve Kör Baykuş, İçsel sarkmalar, Düş kırıkları, Benlikten kaçış, Din ve baskı, Kör Baykuş ve felsefe, Mistizm, Ölüler diyarı, Gözler, Farklı bir bakış açısı, Metnin içinde gizlenmiş farklı okumalar ve zaman algısı, Hiçlik duygusu, Sonuç.

Bu bölümler altında ele alınan roman incelemesinde yazar, *Kör Baykuş*'u, bütün olarak değerlendirirken özellikle yapıtta “düşsel öğelerle birlikte fantastik unsurların” da yer aldığını belirtiyor.

Okumada sayfalar sona doğru yaklaşırken yazar bazı saptamalarını güçlendirmek için Türk Edebiyatındaki yazarlardan da yola çıkarak alıntılarla karşılaştırmalar yapıyor. Bunu Adem Can'dan aktardığı (Atatürk Üniversitesi İlahiyat fakültesi Dergisi- sayı 34-2010) şu alıntıyla gerçekleştiriyor,

“Necip Fazıl'ın çok kullandığı kelimeler arasında yer alan üç eşya ismiyle karşılaşıyoruz: “ev”, “oda” ve “ayna”. Eserini verirken bütün yeteneğini kelimelere teksif eden şairin, bu kelimeleri sıklıkla kullanması tesadüfle izah edilemez. Eşya ve münasebetinde bu kelimelerin özel bir öneme sahip olduğu muhakkaktır. Hayatın bir parçası olan ve psikolojik bir bağımlılık duyulan ev ve oda bir tarafa bırakılırsa- şüphesiz bunların da bir anlamı vardır- ayna'nın Çile'de bu kadar geniş yer bulması, eserdeki bir hususiyetin işareti olmalıdır.”

Bir başka karşılaştırma da Orhan Pamuk'un *Beyaz Kale* ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* romanı ile yapılmaktadır.

Yazar, edebiyatın dışında sinema (yönetmen Tarkovsky) ve psikanalizden (Jacques Lacan) de yararlanarak kitabın anlamsal hacmini genişletiyor. Ayrıca Türk bilim insanı Doç. Dr. Levent Mete'yi de konuk etmektedir satırları arasına.

Erbarıştıran, romanın derinliklerine girdikten sonra anlamsal açılımlarını tamamlarken, sonlara doğru:

“Sadık Hidayet, ‘Kör Baykuş’ romanında baykuş adı altında uğursuzluğu, şanssızlığı, kaderciliği imliyor. Ayrıca baykuşun görmeyen gözleri ile, ironik bir gönderme yapıyor. Görmeyen birinin kaderciliği ile yalnızlığı arasındaki bağlantıyı anlatıyor.” (s. 95) diyerek romanı özetliyor.

Tufan Erbarıştıran'ın inceleme kitabı *Kör Baykuş*, Sâdik Hidayet'in *Kör Baykuş* romanı için de okuma merakı uyandırıyor.

Karşıyaka, Şubat 2020

* Tufan Erbarıştıran, *Kör Baykuş*, İnceleme, 1. Bas. Ağustos 2019, Doğu Kitabevi, İstanbul.

Şerif TEMURTAŞ

BİRİKMİŞ ÖFKEYİM

köstebek yuvasında kustum ateşi
yağmurlu bir salihliydi yalnızlık
düştüğüm paramparça damlayım
toprak hasret kavuştu suya

nisana düşer gece yağmurları
kanatlanır uçarım
kaçar konar bir daldan
başka bir dala
garip kuş bencileyin

sonra dedim geceye
git başımdan çay içiyorum

Salihli, Mart 2020/

Turgut TAN

KİMSEYLE SOKAKLARDA

Biz de yaşadık bu dünyada
Az bir şey anladık
Çocukluklar bilinmeden geçti
Gençlikleri hatıra olan

Tek başına ayrılık günleri
Bir şiir bir şarkıyla
Misafir olunan,

Bazı yaşlar duyumsar
Nedensiz ayrılıkları unutulmayanlarla
Bakışlar...
Sessizlikle yan yana,

şam hiç kimseyleyim
Tenha sokaklarda...
Bir çocuk yürüyüşü günler
Yağmur tıptırları, yıllar hatıralarda paslı çivi

Günler bir başınalık, anlamsız edatlar.

İbrahim TİĞ

KÜÇÜK ÇOCUK

sen tanrının cebinde annemin taşıdığı ölü umut
şarabın azabıyla yıkanan toprak,
kalbine benziyorsun
küçük bir çocuğun

Bayram TÜRK

LÂL Bİ KIŞ

-Bilâl Şık'a ithaf edilmiştir

Kar sevgilim, - bu arada merhaba
Herkesi başka bir açıyla düşer
Bana dik,
bana hep dik,
Bana gözlerini dik: bakasım var
Kar sevgilim, yağıyor
İzaafiyet diyorlar bu olanlara;
İz ve afiyet:
Yüzün karekök içinde dünya
Buna ne denir, henüz bilmiyorlar.

Kar diyorum sevgilim, beraber diyelim
Her yere başka bir gökyüzüyle düşer
Ruhumdaki izaafiyeti gülümserken
Bak, hayret ediyorlar, ürküyorlar
Üşüyor yüzümün kuşuz istasyonları
Elinde nar çubuğuyla gezinen dünya
Ben küçükken babama benziyor-dum

Kutuplarda diyelim sözgelimi
Diyafra hâkimiyeti iyi
Tenor bir terennümle
Kar bazen israfil sesiyle yoklayabilir
Beyaza bürünür irkilmiş tedirginlik
İçimdeki gül
İçerimdeki bir güle
İçindeki karanfille bir müddet kanar.

Kar bazen yağar sevgilim, üzülmesin kalbin
Gülleri sula, sesimdeki örse nergisle katlan
Senin bahsin cennet-i âlâda birkaç yıl eder
Bunu tanrı'ya her hâlükârda kanıtlarım!
Elimde sağlam gereçler, deliller var
Bilimsel veriler, hasar raporları
Elimde evrimsel kalıntılar
İklimsel çözünürlük
Elimde çok şey var da aslında
Ellerin yok sevgilim
Ellerin yokken hiçbir şeyi kanıtlayamam

Bana kalırsa kar bu yüzden yağıyor sevgilim
Rivayete göre bir çocuğu hayretle uçuyorsun
Tuzlanırken gez, kem gözlere şiş
Tuzlanırken arpacık...
Belki kayıp düşmemek için
Yitip giderken
Belki korkutmamak için yüreğini
İyi bir sebeptir diye rüya ve pekmez
Sanıyorsun duvarda asılı duran o tüfek,
Sanıyorsun ki şakağıma hiç gülmeyecek!

Kar yağıyor sevgilim, sevgilim çünkü kar!
Sevmek biçim değiştiriyor
Soyun yüzümün kuşlu elbiselerini
Git bahçeni çöl bir gökyüzüyle hırpalan.

Sinan ONUR

68 VE MİLENYUM

Bize hangi kurşunu atmalı zaman
Çocukların tozlu yollardan aşındırdığı taşıyı
Buğdayın ve hüznün gün batımından parlayan
Pirden şakaklarımıza dayanan isyanla, vurmalı!
Alemi kör ışıklarla yakan
Kandillerin uğultusu olmadan
Gezgin ve sırası gelmemiş bir ölümle;
"Dağlara yürüyordu yumruğunu pelesenk etmiş
Örselenmiş çiçeklerin kokusuyla
Vurulduğu kentin düzlüklerinden
Sivil uyanışları unutmuş bir yoksunluk
Hatrında kırılan yorgun akşamüstleri
Barikatları kundaklayan son haziran gecesi"
Ve işte orada
Kurşunlandı bir 68 yazı
Yıkıldı isyanıyla kızıl meydanlar
Bendeki sessizliğini bildim olan bitenin
İsyanlarıyla değil
İnsanlarıyla vurdu çağı zaman
Belki biraz antropojen, çokça avm yorgunluğu
Uzakları seyrediyor şimdi bir devrin yaramaz çocuğu
Belleğinde komediye bulanmış olan bu trajedinin
Bir yüzyıl daha devireceği korkusu.

Ersin KURT

YARIM KALMIŞ ŞİİRLERE SAYGI DURUŞU

Bir değişiklik oldu fitili ateşleyen
Kış her şeyi dışlarken
(Ki en iyi bildiğimiz şeydir dışlanmak)
Sarışın bir kadın çıktı sokağa
Lahavle çekti çatıdan sarkan buz
Yürümeye üşenirken
İmgeye koştı hayal dünyasının atları
Fonda güzel bir melodram
Kırpıkların şaşırmasıyla kapandı jurnal.

Linç edilmeseydi
Dilsiz, dinsiz, lekesiz bir inci doğuracaktı kadının kalbi
Ziyadesiyle mevsimin devrime ihtiyacı varken
Beraberinde pek çok şeyi yenileyecekti belki de
Lakin daha çok acı çekmesin diye
Ayağı kırılan her atı öldürdü yaşlı cellat
Kendiliğinden eridi çatıdaki öncül buz
Kızgınlık ve kırılğınlıktan olacak
Kalemi oynamadı hiçbir şairin
Kutsal bir istisna değilim ben!
Derhal özgün cümlelerimi özenle katlayıp
Boy hizasından yukarıya astım
Epiloğu olmasın bu şiirin.

Hüseyin KORKMAZ

BİN YILLIK NİNİNİ

taşra, besliyor ölümü el bebek gül bebek
beşiği bin yıllık sanki ninni okuyup gömüyor destanına

toz olsam veya yapışkan kan; zifir içre--
geçsem karşıya,
bir çift göz için sandım ki her güzergah'ım;
düz yolum olsa uçurum hiç bilmesem
pürtelaş sever miydi bakiştığım bulutlar da yağmurumu

güneşin kadife kumaşında biçilen umut
üzerime tam olsa
kozasını örse yara/ deva için kür
kucağındaki çiçekler, sürsem, sinse yüzüne baharı

seher yeli sarmaş dolaş dolaşır söyler dağlarım
elden ayağa düşmüş bitkin ömrü;
duvarı küf renginde gönül evinin çocukluğundan beri
kapısını aralasan
üzgün rüzgârı sızıyor içeri

her ikinci üstü divanda oturan keder
dokunma ürpetime
her sözün çınlama, yerin kulağı bunu duysa
diplerde uğuldamasını dindirir doğulu bir acı nasılsa

taşra güdüyor, gidiyor kuşlar başka yere
ne çare bahtsız geldim, giderim
giz'lerimi ıssız bir nehir bildim siz de bilin bu ninniye.

Yener ÇETİN

SÜS

Gün gelir devran döner
içine koşarsın akşamların
fön rüzgârları
acılarını çatlatır.
Sayfalarımızı sönerken nehir
gözlerimden
kuş hüznü doğabilir:
"Kışın yaza hoyrat geçtiklerini anlatıyorlar!"

Yüzlerimiz karanlığa eriyirken
günün birinde
Bir başka el senin göz ağaçlarına
sessizliği giydirir.
Yüzünde,
ağlayan bir çocuk annesi,
kış alırken gülün ömrü
darağacına yağarken
şikâyetlerim,
dingin sönmeliydi
soluklanmak
Zemheri ve sürgün
gökyüzünü örtmemeliydi!..

Peria KAYRA

SORU YORUM

Bu nasıl zehir zıkkım istiridye avcısı
Neden altın arama dedektörü kılıklı

Eşi benzeri olmayan değerleri bulmaya
İncileri kırmaya
Neyimiz var, neyimiz yoku neden imhaya programlı?

Gömmek mi, gövertmek miydi göz önünde, sereserpe,
neydi muhafazanın sırrı?

Kültürlüydü her biri fakat kültür incisi değildi;
üflense kül,
öpülse küflü,
dokunulsa püf ömrümüze tiril tirilyaşamanın kültür elçisiydi.

Şahsen kınılan incilerim deliksiz organikti.

İmha edilen değerler ihmalle küstürdüğümüz imkânsız
yeryüzü.

Ah imkânsız yeryüzü, çare kayıp çivinde mi?

Ahmet Yılmaz TUNCER

ZAMAN ARALIKLARI

Bir perşembeden gel bana
Salının haberi olmasın
Gel mevsimler umutlansın
Yanalım kimsesiz bir aşk sokağında

Yaşar gibi ölelim zamanı geldiğinde
Dilekler bağlansın tüm zaman aralıklarına

Ne ayların
Ne yılların haberi olsun
Dokunmayalım bulutlara

Yaşar gibi ölelim zamanı geldiğinde
Dilekler bağlansın tüm temmuz aralıklarına

Bir perşembeden gel bana
Hiç haberim olmasın
Yüreğim umutlansın
Kimsesiz bir kul gibi yansın

Yaşar gibi ölelim zamanı geldiğinde
Dilekler bağlansın tüm aşk aralıklarına

Ne sen bil geleceğini ne ben
Düşleyeyim yollarını
Dudaklarıma dokunma sakın

Yaşar gibi ölelim zamanı geldiğinde
Dilekler bağlansın tüm hasret aralıklarına

Ümit YILDIRIM

YENİDOĞAN

bilseydim
o dar ve karanlık mahzende
hiç minnet etmeden bir damla kana
yitip giderdim ılık ılık bir kanaldan
başka büyük kanallara

bilseydim
çocukluk edip gelmezdim
güneşten kucak diye bu ısırgan fiçiya
gelseydi elimden sökerdim ciğerimi
atardım mezbeleye
kediler köpekler yemezdi inan
ondan bir parça var diye içinde

bilseydim
bunlar gözlerindir al diyebilseydim
ışığa kapatabilseydim minik dünyamı
hıçkırık ya da gözyaşına boğacağıma
bunlar saçlarındır diye yolabilseydim
düşüncelerim gibi dağınık bırakacağıma
şimdi ışık ülkesinde bir çiçektim belki

ah keşke yaşamayabilseydim...

Hızır İrfan ÖNDER

MELANKOLİK ÜÇLEMELER

insan çevreyi kirletiyor!
modern hayat
içimi!...

•
sabır taşı değilim ben
çatlıyorum
bekletilmekten!...

•
gün diken üstünde,
ölümün eşiğinde akşam!
gönlüm tetikte!...

•
bana martaval okuma hayat
yalanı da sevmem hiç
hicranı da!...

•
ürküyorum Tanrım
ne yağmur diniyor
ne de ölüm!...

ANILAR KARANLIĞI

Anılar karanlığın içinden geçiyor
rüzgâra değişiyor anılar
ufkun paramparça olduğu saatlerce
gün içime sığmıyor

basamaklıp cümlelerle ruhumu anlatamam
ve bir deve
hörgücünü her yere götürür

esrarengiz sesler dağılıyor
gitgide azalıyor ruhumda güneş
karanlık üstüme perdesini çekiyor
inançsız bir günün sonunda
anlamaya çalışırken beni

gün, tükenir gibi yapınca isli lambasını
içimde bir şeyler durmadan konuşur
karanlık, obua, pastel
bir fikir vermek için bana
kışkırtırlar birbirlerini
ses
düzenler her birini
gerekirse kırbaçlar
adım attırmaz kimseye

ne acı bir yaşam seçmişiz kendimize
ey bulutlar, ey gökler
düştüğünde
yerin inlemesi duyulur

sen şurda ne gördün içinde güneşin
çizgisinde benim

sustu gecenin uykusu
kalın gövdesi uyuyor
terkettiği her şeyi
buluyor yeniden
bir ırmak yol gösteriyor
gecenin ırmağı
ve akışkanlığın

kromozomlarını sayıyor bir neandertal
uyumuyor, gözlerinin içi ne kalabalık

yoğunluğumuzu tartıyoruz
bahar uykusunda gebe kadınlar

BİR SEVSİN-BİR SEVSİN'E GÖÇ

kolilere tıktırır mı insan kendini
anlar ki anlar elimizde öylesine kaypak
aydınlık deliği olmaz körün
kapısı desen bir kapandı mı
bir daha açılmaz
hangi anahtar açıyordu
pervazına korona yuva yapmış
kahrolası bu aylak kalbi
günler bile kendini kaybetti
yolunu şaşırılmış bir de kuşlar
içlerinde bir miktar tereddüt
çıktıkları kapıyı çalıyor âvare hüthüt
ding-dong-ding-dong-ding
bir mevsimden bir mevsime
değil artık göçleri
pusulası şaşkın rehberleri
elim düşmüş bak senden yana
tutsana, tutsana elimi

şiihâne

Musa ÖZ**BİR HAYLİCE DÜŞ**

Adımlarımla onarıyorum dönüp geçmişe
Bir yazın defterdeki boşluğunu

Gölgesine güç yetmiyor kimi sevdaların

Bir mendilin iç taraftaki serinliğini
Uzun uzun hesaplıyorum
Kırsam da uçlarını gül hafiflemiyor

Adımlarımla onarıyorum gidip usulca
Bir tarihin izdüşümünü
Çoğu heves derine düşmüş kalbimizden
Tarlakuşları örtünce tarlaları

Ağırlığına güç yetmiyor kimi hatıraların

Bir ip sökülürse dantelin kalbinden
Şiir mi anlatır bu kanamayı

Bir haylice düş mü ağırlar gülümsemeyi

Adımlarımla kanatıyorum örtüşüp günlerle
Bir yazın ömürdeki boşluğunu

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 50 TL.
Produksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı	: Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR37000670100000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 – MUDANYA)	Yazıcı çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi – BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.